

Verkenning overbruggings- en garantiefonds

25/3/2020

Taskforce culture en creatieve sector (Kunsten '92)

T.b.v. werkgroep overleg 26/3/2020

Een overbruggings- en garantiefonds

De raad voor Cultuur stelt in haar advies 'Financieren voor Cultuur' onder meer voor een revolverend investeringsfonds op te richten. Dit fonds kan culturele instellingen en individuele makers ondersteunen die projecten met een terugverdienpotentieel willen (voor)financieren. Dit fonds zou versneld kunnen worden opgericht met als eerste taak het zorgen voor overbruggingsfinanciering en noodhulp voor door de Corona-crisis getroffen bedrijven en instellingen en ZZP'ers voor de gehele sector (ook ongesubsidieerd). Het fonds moet faillissementen van bedrijven en schuldhulpverlening van zelfstandigen voorkomen.

Vrije theaterproducenten hebben 5.000 voorstellingen moet annuleren

De Vereniging van Vrije Theaterproducenten (VVTP) wijst in haar brief van 23 maart 2020 aan de taskforce/Kunsten '92 op het probleem: *"Vrije producenten ervaren de afgelopen jaren een grote terughoudendheid bij banken voor het afsluiten van leningen. Hierdoor zijn producenten op zichzelf aangewezen en komt voorfinanciering steeds vaker uit eigen middelen. In die gevallen worden producenten door deze crisis niet alleen op bedrijfsniveau geraakt, maar ook privé."*

Iconisch Monument in Zuid-Holland: staat op omvallen

Als er deze maand geen overbruggingskrediet komt voor een goedlopend, iconisch, monument in Zuid-Holland dat doorgaans met duizenden bezoekers ontvangt - zal het deze zomer de deuren sluiten wegens faillissement van de stichting. Omdat er geen inkomsten uit exploitatie zijn en wel lopende kosten. Omdat er geen organisatie is om krediet te verlenen. Omdat verwezen wordt naar de gemeente en de gemeente wijst op het redden van het schoolzwemmen-zwembad. Een voorbeeld monument dat alles op orde heeft - maar geen inkomsten door sluiting. Als dit monument zou omvallen zou dat een blamage zijn voor Nederland.

Podia, pop en festivals: ook op omvallen.

ZZP'ers stevenen af op, persoonlijke drama's, schuldhulpverlening en persoonlijke faillissementen.

Een crisis vraagt om snel en doortastend handelen. Een bijzonder sector met unieke kenmerken, hard geraakt door publiekbeperkingen, staat op omvallen. Vraag deze sector om in tijden van nood zich aan te passen aan algemene economische instrumenten, maar maak economische instrumenten passend voor de sector en stel een sectoraal overbruggings- en garantiefonds culturele en creatieve sector in voor bedrijven, instellingen en ZZP'ers in de creatieve industrie. Een lumpsumbedrag van minimaal 500 mln. publieke financiering zou bij de huidige termijnen (3+3 maanden) toereikend moeten kunnen zijn. Het kan een publiek privaat fonds zijn waarop private financiers, publiek en lagere overheden kunnen aanhaken. En zal ruimhartig op niet terug te verdienen kosten moeten worden afgeschreven, en de administratieverplichtingen voor ZZP zullen minimaal moeten zijn.

Een overbruggings- en garantiefonds

De raad stelt in haar advies onder meer voor een revolverend investeringsfonds op te richten. Dit fonds kan culturele instellingen en individuele makers ondersteunen die projecten met een terugverdienpotentieel willen (voor)financieren. Dit fonds zou versneld kunnen worden opgericht met als eerste taak het zorgen voor overbruggingsfinanciering voor door de Corona-crisis getroffen ondernemers en ZZP'ers. Het krijgt dan het karakter van een overbruggings- en garantiefonds.

Kenmerken van zo'n overbruggings- en garantiefonds zouden zijn:

- Een revolverend karakter, waar winst gemaakt wordt met publieke financieringshulp zou die winst ook terug moeten kunnen vloeien voor nieuwe projecten, maar ook rekening gehouden moet worden met de beperkte terugverdiencapaciteit en de af te schrijven niet terug te verdienen kosten als gevolg van de coronacrisis.
- Een publiek privaat-karakter
- Een helder loket voor advies, aanvraag en uitvoering
- Financiering met een langere looptijd
- Een garantieregeling waardoor het (niet-) terugbetalingsrisico wordt afgedekt en de drempel om te lenen wordt beperkt
- Een stevige buffer omdat de Corona-crisis een verhoogd risico op discontinuïteit van bedrijven kent
- Een complementair karakter aan generieke financieringsregelingen
- Open voor alle culturele en creatieve ondernemers, ook voor deel gesubsidieerde instellingen (volledig gesubsidieerde instelling bestaan niet)
- De administratieve verplichtingen voor ZZP zullen minimaal moeten zijn.
- Nog nader aan te vullen

Bancaire financiering biedt te beperkt aansluiting bij de creatieve sector

Het kabinet is snel met een stevig pakket generieke maatregelen gekomen voor ondernemers én ZZP'ers. Die twee sporenbenadering is goed en evident nodig in de culturele en creatieve sector. Maar niet genoeg.

Het generieke pakket is bij andere analyse met name gericht MKB-bedrijven en ondersteuning van bancaire financiering. Er daar de beperking voor de culturele en creatieve sector. De Raad voor Cultuur stelde in haar advies 'Financiering van Cultuur'¹ het volgende vast:

Omdat de kleine ondernemingen en eenmanszaken in de culturele sector zo afwijken van de eisen die aan ondernemingen worden gesteld om in aanmerking te komen voor generieke regelingen van bijvoorbeeld de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), is het de vraag of de sector er veel verder mee komt als alle regelingen op onderdelen wat meer op hem worden toegesneden. De voor deze sector zo karakteristieke structuur en de verschillen tussen de ondernemingen worden daardoor namelijk niet weggenomen.

Dit beeld is een bevestiging van eerder onderzoek uit de sector beeldende kunst.²

---

¹ P. 10 <https://www.raadvoorcultuur.nl/documenten/adviezen/2019/02/28/advies-financiering-van-cultuur>

² <https://bkn.nl/wp/wp-content/uploads/2016/10/Verkenning-financieringsmogelijkheden-voor-ondernemer-kunstenaars-1.pdf>

De toegang tot financiële marktpartijen zoals banken en financiële instellingen, die normaal gesproken een financieringsbron zijn voor groei en innovatie, is voor de culturele sector de afgelopen jaren nauwelijks verbeterd. De banken zijn strenger geworden in hun risicoafweging, wat is afgedwongen door strengere regels als gevolg van de financiële crisis. Maar het zijn hier niet alleen de opgelegde regels die de sector parten speelt, veel banken vertonen risicomijdend gedrag op basis van hun eigen beleid.³

Kleinschaligheid is een belangrijk kenmerk van de creatieve industrie.⁴ Bedrijven en instellingen en (zelf producerende zelfstandigen) kennen een grote diversiteit aan vaak atypische producten, veelal projectmatige productieketens en hybride financieringsstructuren. De culture en creatieve sector is een aanjager van inspiratie en innovatie.⁵ Van alle kunstenaars en auteurs is 60% ZZP'er.⁶ De populatie ZZP'ers kent ook een grote diversiteit en velen werken in een hybride beroepspraktijk. Ook komt de stichting als rechtsvorm relatief vaak voor in met name de culturele sector. Lang niet alle ZZP'ers in de sector kwalificeren als IB-ondernemer, er is bovengemiddeld sprake van kleinschalig ondernemerschap, waardoor de capaciteit ontbreekt om voldoende kennis en tijd te besteden aan ondernemingsfinancieringvraagstukken. Het sectorinstituut Cultuur + Ondernemen (C+O) voorziet voor een belangrijk deel in deze lacune.⁷

---

³ P 14 Advies Raad voor Cultuur 'Financiering van Cultuur

⁴ <https://mediaperspectives.nl/publicationdoc/monitor-creatieve-industrie-2019/>

⁵ <https://www.clicknl.nl/kennis-en-innovatieagenda/>

⁶ <https://www.cbs.nl/nl-nl/faq/zzp/wat-voor-werk-doen-zzp-ers->

⁷ <https://www.cultuur-ondernemen.nl/>